

Verkendend onderzoek (QuickScan) flora en fauna Wet natuurbescherming

Markthal Apeldoorn

Projectcode: P00393

Versie: Definitief

Colofon	
Titel:	Verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna Wet natuurbescherming Markthal Apeldoorn
Projectcode	P00393
Versie:	Versie 4
Datum	22-04-2021
Auteur:	R.H.A. Janssen
Opdrachtgever:	Gemeente Apeldoorn Postbus 9033 7300 ES Apeldoorn
Uitvoerder	
	GRAS Advies bv
	Bedrijvenpark Twente 412
	7602 KM Almelo
	Huismanstraat 6
	6851 GT Huissen
Email:	ecologie@grasadvies.nl
Website:	https://grasadvies.nl/
Contactpersoon:	A.S.J. van Proosdij
Telefoon:	06 55476553
Email:	a.vanproosdij@grasadvies.nl
Controle	A.S.J. van Proosdij en R.M. Smit
Paraaf goedkeuring	

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Doelstelling rapport.....	5
1.2	Samenvatting.....	6
1.3	Uitgangspunten.....	7
1.4	Projectgebied.....	7
2	Wet natuurbescherming.....	9
2.1	Natura 2000.....	9
2.2	Natuurnetwerk Nederland.....	9
2.3	Houtopstanden.....	10
2.4	Soortenbescherming.....	10
3	Werkwijze.....	12
4	Resultaten beschermde gebieden.....	13
4.1	Natura 2000-gebieden.....	13
4.2	Natuurnetwerk Nederland.....	14
5	Resultaten houtopstanden.....	14
6	Resultaten beschermde soorten.....	15
6.1	Karakteristieken.....	15
6.2	Soortenmanagementplan Apeldoorn.....	15
6.3	Flora.....	15
6.4	Zoogdieren.....	15
6.5	Vleermuizen.....	16
6.6	Vogels.....	16
6.7	Amfibieën.....	17
6.8	Reptielen.....	17
6.9	Vissen.....	17
6.10	Ongewervelden.....	17
7	Conclusies en advies.....	18
7.1	Natura 2000-gebieden.....	18
7.2	Natuurnetwerk Nederland.....	18
7.3	Houtopstanden.....	18
7.4	Beschermde soorten.....	18
7.5	Zorgplicht.....	19
	Bronnen.....	20

Bijlagen

- Bijlage 1: Luchtfoto inclusief projectgrenzen
- Bijlage 2: Plattegrond nieuwe situatie
- Bijlage 3: Impressie projectgebied
- Bijlage 4: Toelichting verkennend onderzoek (quicksan) flora en fauna
- Bijlage 5: Stappenplan Ministerie van Economische Zaken
- Bijlage 6: Plattegrond met registratienummers
- Bijlage 7: Registratieformulier

1 Inleiding

Het projectgebied betreft het Marktplein te Apeldoorn. Het terrein is momenteel bestraat en wordt onder meer gebruikt voor parkeren, markten en evenementen. Op het terrein bevinden zich meerdere bomen. De gemeente is voornemens om op het plein een open markthal te realiseren. Hierbij zijn bouwwerkzaamheden voorzien. De aanwezige bomen worden mogelijk gesnoeid. De exacte planning is nog niet bekend.

Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen dient rekening gehouden te worden met beschermde gebieden, houtopstanden en plant- en diersoorten. De Wet natuurbescherming omvat de regelgeving betreffende deze soorten en gebieden. De Wet natuurbescherming is van kracht sinds januari 2017 en vervangt de drie oude wetten: 'Natuurbeschermingswet 1998', 'Boswet' en 'Flora- en Faunawet'. Doelstelling van de Wet natuurbescherming is bescherming van de biodiversiteit, decentralisatie van verantwoordelijkheden en vereenvoudiging van regelgeving.

1.1 Doelstelling rapport

Het doel van dit verkennend onderzoek is het inzichtelijk brengen van de eventuele aanwezigheid van wettelijk beschermde plant- en diersoorten in en direct rondom het projectgebied. Daarnaast wordt de ligging van het projectgebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden onderzocht. Op basis van deze soorten- en gebiedsinformatie worden uitspraken gedaan over mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling en eventuele noodzakelijke vervolgstappen (vervolgonderzoeken).

GRAS Advies voert verkennende veldonderzoeken uit volgens de geldende soortprotocollen. De heer Dr. Ir. A.S.J. van Proosdij, mevrouw R.H.A. Janssen (BSc) en de heer R.M. Smit (MSc) zijn middels opleiding en ervaring bevoegd voor de verrichte werkzaamheden. Daarnaast is het project uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementstelsel van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Apeldoorn, provincie Gelderland

1.2 Samenvatting

Natura 2000-gebieden

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Veluwe op ca. 2,1 km afstand van het projectgebied en wordt hiervan gescheiden door de bebouwde kom van Apeldoorn. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand (> 11,5 km) van het projectgebied. Gelet op de ligging van het projectgebied en de beperkte impact van de ingreep, kan verstoring van soorten in Natura 2000-gebieden door licht en geluid op voorhand worden uitgesloten. Een substantieel, negatief effect van de voorgenomen ontwikkeling op de stikstofemissie en daarmee op Natura 2000-gebieden is mogelijk en kan nader onderzocht worden middels een AERIUS-berekening.

Natuurnetwerk Nederland

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland. Het dichtstbijzijnde gebied behorende tot het Natuurnetwerk Nederland betreft het Natura 2000-gebied de Veluwe en enkele aangrenzende percelen op ca. 1,9 km afstand van het projectgebied. Het projectgebied wordt van dit Natuurnetwerk Nederland gebied gescheiden door bebouwde kom van Apeldoorn. Aangezien het projectgebied buiten de begrenzing van het NNN ligt en de provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Gelderland geen bepalingen ten aanzien van externe werking kent, is nadere toetsing ten aanzien van NNN niet noodzakelijk.

Houtopstanden

Het projectgebied bevindt zich binnen de bebouwde kom. Daarmee is het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing op het projectgebied.

Vleermuizen

In het projectgebied zijn geen bomen of gebouwen met holtes, openingen of scheuren aangetroffen die groot genoeg en geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het projectgebied kan daarom op voorhand worden uitgesloten. Het gemeentehuis direct grenzend aan de noordkant van het projectgebied bevat verschillende open stootvoegen die geschikt zijn als verblijfplaats voor gebouw-bewonende vleermuissoorten. Diverse gebouwen grenzend aan de oost-, -zuid-, - en westkant buiten het projectgebied bevatten open stootvoegen of overhangende dakpannen die mede geschikt zijn als verblijfplaats. De aanwezige bomen aan de zuidoostkant van het projectgebied en de gebouwen rondom het projectgebied vormen allen een duidelijke, robuuste lijnvormige structuur die voor vleermuizen belangrijke landschapselementen verbindt. In de beoogde toekomstige situatie blijven de bomenrij en de gebouwen behouden. Indien tijdens de bouw en het toekomstig gebruik geen, nachtelijke verlichting op de omringende gebouwen en de bomenrij wordt gericht, is van een negatief effect op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen en/of vliegroutes geen sprake en is nader onderzoek niet benodigd.

Nachtelijke verlichting dient zoveel mogelijk voorkomen te worden. Het aantal lampen dient zo min mogelijk te zijn. Bovendien dient de intensiteit en verstrooiing van het licht zo veel mogelijk beperkt te worden. Armaturen dienen zo laag mogelijk te worden gericht, en enkel de plek te verlichten die verlicht moet worden.

Vogels

Het projectgebied is (onderdeel van) een leefgebied voor diverse zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bosschages in het projectgebied gebruiken als broedlocatie. Een nader onderzoek is niet noodzakelijk, onder voorwaarde dat er buiten het broedseizoen om gewerkt wordt, of eventuele nesten in de bosschages tijdens het broedseizoen niet verstoord worden. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming. Indien nesten in gebruik zijn, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld totdat deze nesten vrijwillig en definitief verlaten zijn.

Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken en c) ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

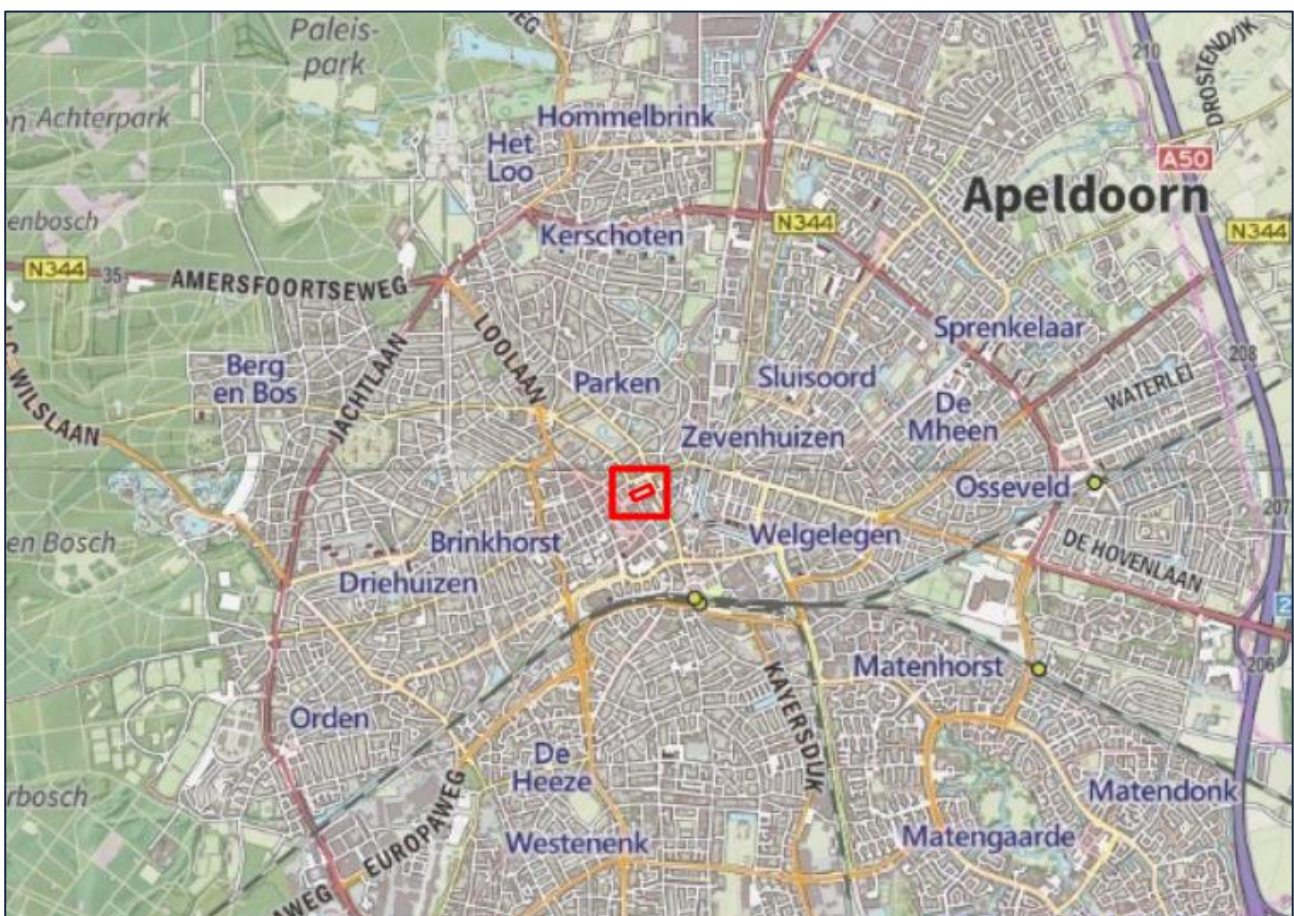
1.3 Uitgangspunten

Als uitgangspunt voor deze rapportage is de inkomende e-mail van de heer Bolder op 16-12-2020 met als onderwerp 'GAD00919 – QS F&F marktplein' en met verwijzing naar de offerte van 17-12-2020.

1.4 Projectgebied

Het projectgebied betreft het Marktplein te Apeldoorn (Afb. 1.1). Het gebied bevindt zich in de binnenstad van Apeldoorn en grenst dan ook aan de noord-, oost-, zuid-, en westzijde aan bebouwing. Op grotere afstand ligt het Apeldoorns kanaal en enkele parken. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 6950 m², en is momenteel bestraat. Het gebied wordt onder meer gebruikt voor parkeren, markten en evenementen. Op het terrein bevinden zich meerdere bomen (Afb. 1.2).

De gemeente is voornemens om op het plein een open markthal te realiseren. Hierbij zijn bouwwerkzaamheden voorzien. De aanwezige bomen worden mogelijk gesnoeid. De exacte planning is nog niet bekend.

Afbeelding 1.1: Ligging van het projectgebied (binnenste rode kader).

Afbeelding 1.2: Luchtfoto van het projectgebied (binnen het rode kader).

2 Wet natuurbescherming

De oude natuurwetgeving met 'de Natuurbeschermingswet 1998' en 'de Flora- en Faunawet' is per januari 2017 veranderd in de Wet natuurbescherming. Hieronder wordt de inhoud van de Wet natuurbescherming toegelicht.

2.1 Natura 2000

De bescherming van de ca. 164 Natura 2000-gebieden in Nederland blijft behouden in de Wet natuurbescherming. In Natura 2000-gebieden zijn de Europese richtlijnen van kracht. De Europese Unie (EU) heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote waarde is. Om deze natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Nederland telt ruim 160 Natura 2000-gebieden, welke onderdeel uitmaken van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie.

Aanwijzingsprocedure

Natura 2000-gebieden worden formeel aangewezen. Per gebied is er een aanwijzingsdocument gemaakt door het ministerie met daarin:

- Instandhoudingsdoelen; welke doelsoorten en habitats gaat het, en wat is de doelstelling ten aanzien van die soorten en/of habitats;
- Begrenzing; welk areaal is beschermd.

Beheerplannen

Voor ieder gebied moet binnen drie jaar een beheerplan worden vastgesteld. In het beheerplan staat welke natuurwaarden er zijn of deze moeten worden beschermd en/of ontwikkeld. Er staat ook in hoe het gerealiseerd moet worden. Verder wordt erin aangegeven welke externe factoren de instandhoudingsdoelen mogelijk negatief kunnen beïnvloeden. Deze beheerplannen worden vastgesteld door het Rijk of door de Provincie.

Vergunning

Voor de uitvoering van werkzaamheden welke mogelijk schade toebrengen aan een door Natuurbeschermingswet beschermd gebied, geldt dat deze acties in principe verboden zijn. Indien een groter maatschappelijk belang aanwezig is, dient er een vergunningsprocedure te worden doorlopen. Hierbij geldt de volgende regel: 'activiteiten mogen in principe alleen worden uitgevoerd wanneer er geen significante schade aan beschermde natuurwaarde ontstaat'.

Beschermde Natuurmonumenten

Voorheen waren naast Natura 2000-gebieden ook Beschermde Natuurmonumenten beschermd conform de gebiedsbescherming. De bescherming van Beschermde Natuurmonumenten is vervallen. Provincies kunnen wel besluiten om deze gebieden alsnog te beschermen via het provinciale beleid. De provincie voegt de gebieden toe aan het Natuurnetwerk Nederland of wijst ze aan als bijzonder provinciaal natuurgebied of -landschap.

2.2 Natuurnetwerk Nederland

Aanvullend op de natuurwetgeving is er natuurbeleid. Natuurbeleid is een zachter kader dan de natuurwetgeving, maar is eveneens van belang voor ruimtelijke plannen. Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Via de Nota Ruimte is het toetsingskader voor het Natuurnetwerk Nederland geregeld.

In Natuurnetwerk Nederland liggen de volgende natuurgebieden:

- Bestaande natuurgebieden (waaronder de 20 Nationale Parken)
- Gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer

- Ca. 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, het Nederlandse deel van de Noordzee en de Waddenzee
- Alle Natura 2000-gebieden

2.3 Houtopstanden

De Wet natuurbescherming spreekt over een houtopstand indien sprake is van een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen

De Wet natuurbescherming heeft geen betrekking op:

- a houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b houtopstanden op erven of in tuinen;
- c fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e kweekgoed;
- f uit populieren of wilgen bestaande:
  - 1 wegbeplantingen;
  - 2 beplantingen langs waterwegen, en
  - 3 eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g het dunnen van een houtopstand;
- h uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
  - 1 ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
  - 2 bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
  - 3 zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten (Artikel 4.2).

2.4 Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming benoemt niet welke concrete activiteiten wel of niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Er is een stappenplan opgesteld door Ministerie van Economische Zaken (Bijlage 4). Met dit stappenplan kan worden bepaald of een ontheffing nodig is of dat er gebruik kan worden gemaakt van een vrijstelling.

Bevoegdheid

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen ligt bij de provincies. Enkel bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk het bevoegd gezag.

Beschermingsregime

De Wet Natuurbescherming kent de onderstaande beschermingsregimes. Elk van deze beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor een vrijstelling of ontheffing van de verboden.

- Soorten van de Vogelrichtlijn
- Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn
- Andere soorten (bescherming vanuit nationaal oogpunt)

Om te mogen afwijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan de volgende criteria zijn voldaan.

- Er mag worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is
- Tegenover de afwijking van het verbod moet een in de wet genoemd belang staan (bijv. volksgezondheid of openbare veiligheid)
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van een soort

De verbodsbepalingen voor Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten zijn gericht op bescherming van de individuen van de soorten. De verbodsbepalingen mogen enkel overtreden worden met een ontheffing (het 'nee, tenzij-principe'). Bij het besluit of een afwijking van het verbod kan worden toegestaan, wordt niet gekeken naar de gevolgen van deze afwijking voor het individuele plant of dier, maar naar de gevolgen voor de instandhouding van de betrokken soort.

Zorgplicht

Iedereen dient voldoende rekening te houden met in het wild levende dieren en planten en de directe leefomgeving. "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving

In veel gevallen is er geen ontheffing nodig, maar kan er gebruik worden gemaakt van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod. Er zijn diverse vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Bekende voorbeelden van vrijstellingen zijn onder meer het toepassen van de gedragscode of wanneer de werkzaamheden plaatsvinden in het kader van een Programmatische Aanpak of een Provinciale verordening.

Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen betreffende beschermde soorten Vogelrichtlijn, artikel 3.1

- lid 1 Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3 Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4 Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- lid 5 Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

De verbodsbepalingen betreffende beschermde soorten Habitatrichtlijn, artikel 3.2

- Lid 1 Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2 Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3 Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5 Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

De verbodsbepalingen betreffende andere soorten, artikel 3.3

- lid 1 Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
  - onderdeel a In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
  - onderdeel b de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
  - onderdeel c vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Gedragscodes

In de Wet natuurbescherming is de mogelijkheid opgenomen om een vrijstelling te verkrijgen indien wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode (art 3.31). In de mogelijkheid die de wet biedt, wordt ook aangegeven dat er met betrekking tot de Europees beschermde soorten een gedragscode kan worden goedgekeurd voor ruimtelijke ontwikkelingen (naast beheer en onderhoud, waarvoor in de Flora- en Faunawet

reeds een vrijstelling gold als werd gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode). Hoewel de mogelijkheid wel wordt geboden, zijn er bij het opstellen van het stappenplan nog géén gedragscodes goedgekeurd voor de nieuwe beschermde soorten of voor de Europees beschermde soorten voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hier dient rekening mee te worden gehouden bij de bepaling of een gedragscode van toepassing is voor de type ingreep en de voorkomende beschermde soorten.

3 Werkwijze

Ten behoeve van deze quickscan flora & fauna is op twee manieren onderzocht of de voorgenomen ruimtelijke ingrepen mogelijk een negatief effect hebben op beschermde gebieden, plantensoorten en diersoorten en houtopstanden.

Tijdens een voorbereidend bureauonderzoek is informatie verzameld over:

- a het projectgebied en de positie van het projectgebied t.o.v. beschermde gebieden in de omgeving van het projectgebied (Hoofdstuk 4: Resultaten beschermde gebieden)
- b de ligging van de te kappen houtopstanden ten opzichte van de bebouwde kom grens (Hoofdstuk 5: Resultaten houtopstanden)
- c waarnemingen van plant- en diersoorten in het projectgebied en in de omgeving van het projectgebied (Hoofdstuk 6: Resultaten beschermde soorten)

Op basis van één verkennend veldonderzoek is de (kans op) aanwezigheid van wettelijk beschermde plant- en diersoorten onderzocht in het projectgebied en in de directe omgeving van het projectgebied. Het terrein is onderzocht op basis van terreingesteldheid, potentiële aanwezigheid van beschermde soorten alsook de aanwezigheid van biotopen die geschikt zijn voor beschermde soorten. Hierbij is gebruik gemaakt van bekende natuurinformatie (NDFP, waarneming.nl). Daarnaast is het omliggende gebied globaal geanalyseerd waarmee een inschatting gemaakt kan worden of het projectgebied geschikt kan zijn als leefgebied voor beschermde soorten.

4 Resultaten beschermde gebieden

4.1 Natura 2000-gebieden

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied (Afb. 4.1). Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Veluwe op ca. 2,1 km afstand van het projectgebied en wordt hiervan gescheiden door de bebouwde kom van Apeldoorn. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand (> 11,5 km) van het projectgebied.

Het projectgebied is niet direct zichtbaar vanuit omliggende Natura 2000-gebieden. Van optische verstoring van soorten in Natura 2000-gebieden is derhalve geen sprake. Gelet op de ligging van het projectgebied en de beperkte impact van de ingreep, kan verstoring van soorten in Natura 2000-gebieden door licht en geluid op voorhand worden uitgesloten. Een substantieel, negatief effect van de voorgenomen ontwikkeling op de stikstofemissie en daarmee op Natura 2000-gebieden is mogelijk en kan nader onderzocht worden middels een AERIUS-berekening.

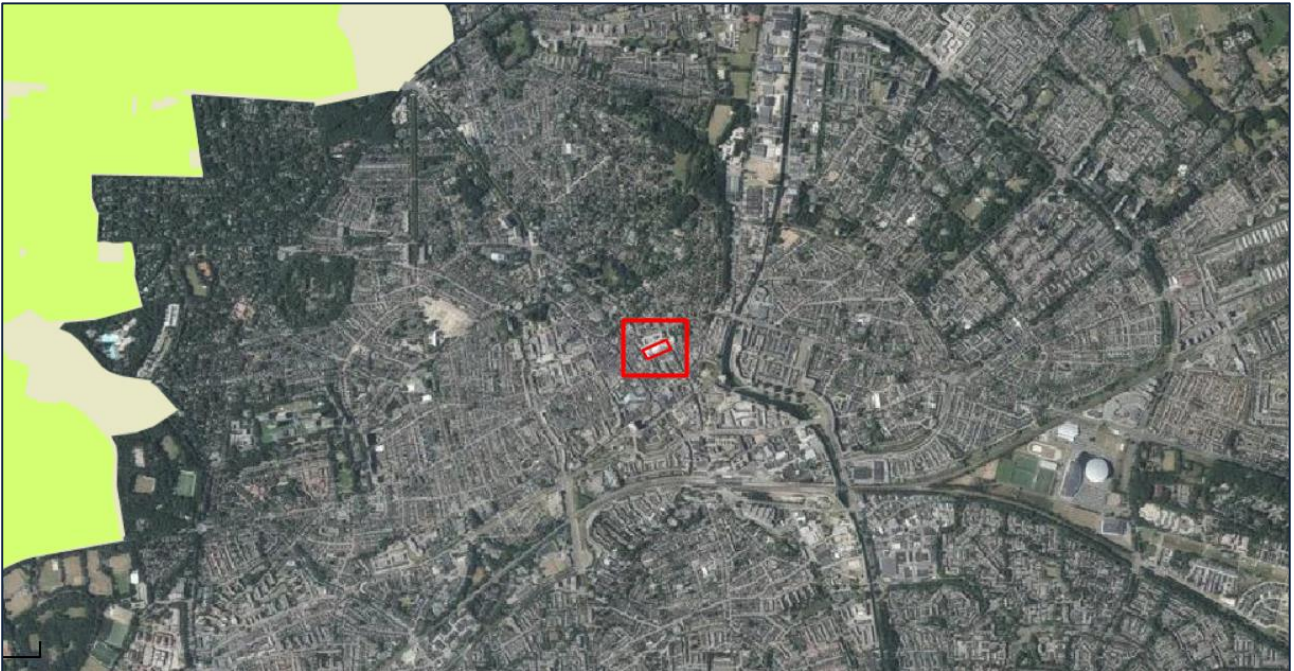

Afbeelding 4.1: Ligging van het projectgebied (binnenste rode kader) t.o.v. Natura 2000-gebied de Veluwe (lichtgroen).

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (Afb. 4.2). Het dichtstbijzijnde gebied behorende tot het Natuurnetwerk Nederland betreft het Natura 2000-gebied de Veluwe en enkele aangrenzende percelen op ca. 1,9 km afstand van het projectgebied. Het projectgebied wordt van dit Natuurnetwerk Nederland gebied gescheiden door bebouwde kom van Apeldoorn.

Aangezien het projectgebied buiten de begrenzing van het NNN ligt en de provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Gelderland geen bepalingen ten aanzien van externe werking kent, is nadere toetsing ten aanzien van NNN niet noodzakelijk. Verstoring van op ca. 500 meter afstand gelegen NNN-gebieden kan bovendien op voorhand worden uitgesloten, gelet op de ligging van het projectgebied en de beperkte impact van de ingreep.

Afbeelding 4.2: Ligging van het projectgebied (rood kader) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (wit en lichtgroen).

5 Resultaten houtopstanden

Het projectgebied bevindt zich binnen de bebouwde kom. Daarmee is het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing op het projectgebied.

6 Resultaten beschermde soorten

6.1 Karakteristieken

Tijdens het locatieonderzoek zijn in het projectgebied verschillende elementen aangetroffen (Tabel 6.2). De foto's in bijlage 3 geven een impressie van de situatie ter plaatse.

Tabel 6.1: Gegevens inspectiedatum locatiebezoek.

Controleur	R.H.A. Janssen
Datum	12-01-2020
Dagdeel	Ochtend
Weer	Lichte regen, bewolkt, 5 °C, wind NW, 3 Bft

Tabel 6.2: Aangetroffen elementen.

Elementen	Aanwezig	Omschrijving
Gebouwen	Ja	Rondom projectgebied
Water	Nee	-
Houtachtige vegetatie	Ja	Enkele bomen
Kruidachtige vegetatie	Nee	-
Moeras en verlandingszone	Nee	-
Agrarisch gebied	Nee	-
Werken	Nee	-
Erf/ tuin/ privé	Nee	-
Bestrating/ verharding	Ja	Bestrating

6.2 Soortenmanagementplan Apeldoorn

Het projectgebied ligt in de gemeente Apeldoorn. De gemeente Apeldoorn beschikt over een soortenmanagementplan voor gebouw bewonende soorten (Klasberg, 2019). Het soortenmanagementplan heeft betrekking op de volgende soorten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, huismus en gierzwaluw. Deze soorten zijn niet aangetroffen in het projectgebied. De voor deze soorten vereiste landschapselementen zijn in het projectgebied aanwezig en blijven behouden. Andere soorten zijn niet opgenomen in het soortenmanagementplan van Apeldoorn. In de volgende paragrafen wordt daarom per soortgroep de waarnemingen voor zover van toepassing de effectenbeoordeling behandeld.

6.3 Flora

Het veldbezoek vond plaats buiten het groeiseizoen van planten zodat een beperkte indruk is verkregen van de aanwezige soorten. In het projectgebied bevinden zich geen algemeen voorkomende grassoorten en kruiden. Daarnaast zijn tijdens het veldbezoek ook geen bijzondere of beschermde plantensoorten aangetroffen. Gezien de huidige inrichting van het projectgebied is het niet aannemelijk dat beschermde plantensoorten in het projectgebied voorkomen.

Een nader onderzoek naar beschermde flora en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.4 Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren of sporen van zoogdieren aangetroffen. Gezien de aangetroffen vegetatie en omgeving, kan de huismus en de bruine rat worden verwacht. Het projectgebied is onderdeel van de leefomgeving van deze soorten. De bovengenoemde soorten zijn beschermd conform de Wet natuurbescherming 'andere soorten', maar staan ook in de categorie 'vrijgestelde soorten'. Dit houdt in dat bij uitvoering van de werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling geldt voor deze soort. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij.

Steenmarter

De steenmarter kan foeragerend worden verwacht in het plangebied. Het gaat hier enkel om dieren die kort aanwezig zijn in het gebied. De geplande werkzaamheden hebben geen negatief effect op de steenmarter. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

Een nader onderzoek naar beschermde zoogdieren en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.5 Vleermuizen

Een vleermuisonderzoek valt buiten het kader van een quickscan. Wel is de potentie onderzocht van het terrein voor vleermuizen en is gelet op sporen. Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van gebouwen.

Er is onderzocht welke soorten redelijkerwijs of mogelijk te verwachten zijn aan de hand van het landschap, de omgeving en gekend verspreidingsbeeld. Daarna is onderzocht welke functies voor vleermuizen mogelijk voorkomen. Als richtlijn is hiervoor de checklist van het huidig geldende Vleermuisprotocol (2021) aangehouden. Het gaat om voor vleermuis van belang zijnde objecten die door de beoogde activiteit of plan, in relevante mate worden aangetast. Foerageergebied en vliegroutes zijn alleen beschermd als ze essentieel zijn voor het goede voortbestaan van de soort ter plaatse.

Verblijfplaatsen

In het projectgebied zijn geen bomen of gebouwen met holtes, openingen of scheuren aangetroffen die groot genoeg en geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het projectgebied kan daarom op voorhand worden uitgesloten. Het gemeentehuis direct grenzend aan de noordkant van het projectgebied bevat verschillende open stootvoegen die geschikt zijn als verblijfplaats voor gebouw bewonende vleermuissoorten. Diverse gebouwen grenzend aan de oost-, -zuid- en westkant buiten het projectgebied bevatten open stootvoegen of overhangende dakpannen die mede geschikt zijn als verblijfplaats. In de beoogde toekomstige situatie blijven deze gebouwen behouden en vinden hier geen werkzaamheden aan plaats. Indien tijdens de bouw en het toekomstig gebruik geen nachtelijke verlichting op de omringende gebouwen wordt gericht, is van een negatief effect op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen geen sprake en is nader onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen niet nodig.

Foerageergebied

Het projectgebied bestaat, op enkele bomen na, volledig uit bestrating, dit maakt het projectgebied laag geschikt als foerageergebied. Er zijn verschillende recente waarnemingen bekend van foeragerende vleermuizen in de directe omgeving van het projectgebied (NDFF). Gelet op de aanwezigheid van alternatief foerageergebied in de directe omgeving is van verlies van een functie als essentieel foerageergebied geen sprake.

Vliegroute

De aanwezige bomen aan de zuidoostkant van het projectgebied en de gebouwen rondom het projectgebied vormen allen een duidelijke, robuuste lijnvormige structuur die voor vleermuizen belangrijke landschapselementen verbindt. In de beoogde toekomstige situatie blijven de bomenrij en de gebouwen behouden. Indien tijdens de bouw en het toekomstig gebruik geen nachtelijke verlichting op de bomenrij en gebouwen wordt gericht, is van een negatief effect op mogelijk aanwezige vliegroute geen sprake.

Verlichting

Nachtelijke verlichting dient zoveel mogelijk voorkomen te worden. Het aantal lampen dient zo min mogelijk te zijn. Bovendien dient de intensiteit en verstrooiing van het licht zo veel mogelijk beperkt te worden. Armaturen dienen zo laag mogelijk te worden gericht, en enkel de plek te verlichten die verlicht moet worden.

Een nader onderzoek naar beschermde vleermuizen en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.6 Vogels

Jaarrond beschermde vogels

Tijdens het veldbezoek zijn de bomen gecontroleerd, maar er zijn in de bomen geen nesten aangetroffen van jaarrond beschermde soorten. De aanwezigheid van jaarrond beschermde vogels in het projectgebied is niet aannemelijk. Wel zijn er mogelijke nestplaatsen voor gierzwaluw en huismus in de gebouwen rondom het

projectgebied aangetroffen en zijn hier verschillende recente waarnemingen van deze soorten bekend (NDFF). Deze mogelijke nestplaatsen liggen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden waardoor een onderzoek en/of ontheffingsaanvraag niet benodigd is.

Broedvogels

De bomen zijn gecontroleerd en beoordeeld op aanwezige vogelnesten. Er zijn twee onbewoonde nesten aangetroffen. Daarnaast zijn meerdere waarnemingen gedaan van vogels vliegend boven het terrein en/of zittend in bomen of struiken, te weten stadsduif en kokmeeuw. Het projectgebied is dan ook onderdeel van het leefgebied van o.a. zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bomen en bosschages gebruiken als broedlocatie. Dit houdt in dat gedurende het broedseizoen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd die leiden tot een verstoring of vernietiging van de exemplaren en/of nesten van deze soortgroep. Het broedseizoen ligt globaal tussen 15 maart en 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere, maar ook latere broedgevallen zijn mogelijk. Deze 'broedgevallen buiten het broedseizoen om' zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming. Indien nesten in gebruik zijn, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld totdat deze nesten vrijwillig en definitief verlaten zijn.

Een nader onderzoek naar beschermde vogels en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.7 Amfibieën

In het projectgebied liggen geen geschikte voortplantingsbiotopen voor amfibieën. Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Het is mogelijk dat de gewone pad het projectgebied gebruikt als leefomgeving. Deze soort is beschermd conform de Wet natuurbescherming 'Andere soorten', maar staan ook op de categorie met 'vrijgestelde soorten'. Dit houdt in dat bij uitvoering van de werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling geldt voor deze soort. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij.

Een nader onderzoek naar beschermde amfibieën en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.8 Reptielen

In het projectgebied zijn geen reptielen aangetroffen. Er zijn ook geen biotopen aangetroffen die geschikt zijn voor reptielen.

Een nader onderzoek naar beschermde reptielen en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.9 Vissen

In het projectgebied bevinden zich geen biotopen die geschikt zijn voor vissen.

Een nader onderzoek naar beschermde vissen en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.10 Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn geen ongewervelden waargenomen. Vanwege het ontbreken van de voor beschermde ongewervelden benodigde specifieke habitats, is het niet aannemelijk dat beschermde soorten ongewervelden in het projectgebied aanwezig zijn.

Een nader onderzoek naar beschermde ongewervelden en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

7 Conclusies en advies

7.1 Natura 2000-gebieden

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Veluwe op ca. 2,1 km afstand van het projectgebied en wordt hiervan gescheiden door de bebouwde kom van Apeldoorn. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand (> 11,5 km) van het projectgebied. Gelet op de ligging van het projectgebied en de beperkte impact van de ingreep, kan verstoring van soorten in Natura 2000-gebieden door licht en geluid op voorhand worden uitgesloten. Een substantieel, negatief effect van de voorgenomen ontwikkeling op de stikstofemissie en daarmee op Natura 2000-gebieden is mogelijk en kan nader onderzocht worden middels een AERIUS-berekening.

7.2 Natuurnetwerk Nederland

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland. Het dichtstbijzijnde gebied behorende tot het Natuurnetwerk Nederland betreft het Natura 2000-gebied de Veluwe en enkele aangrenzende percelen op ca. 1,9 km afstand van het projectgebied. Het projectgebied wordt van dit Natuurnetwerk Nederland gebied gescheiden door bebouwde kom van Apeldoorn. Aangezien het projectgebied buiten de begrenzing van het NNN ligt en de provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Gelderland geen bepalingen ten aanzien van externe werking kent, is nadere toetsing ten aanzien van NNN niet noodzakelijk.

7.3 Houtopstanden

Het projectgebied bevindt zich binnen de bebouwde kom. Daarmee is het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing op het projectgebied.

7.4 Beschermd soorten

Uit het veldonderzoek zijn de volgende restricties naar voren gekomen:

Vleermuizen

In het projectgebied zijn geen bomen of gebouwen met holtes, openingen of scheuren aangetroffen die groot genoeg en geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het projectgebied kan daarom op voorhand worden uitgesloten. Het gemeentehuis direct grenzend aan de noordkant van het projectgebied bevat verschillende open stootvoegen die geschikt zijn als verblijfplaats voor gebouw-bewonende vleermuissoorten. Diverse gebouwen grenzend aan de oost-, - zuid-, - en westkant buiten het projectgebied bevatten open stootvoegen of overhangende dakpannen die mede geschikt zijn als verblijfplaats. De aanwezige bomen aan de zuidoostkant van het projectgebied en de gebouwen rondom het projectgebied vormen allen een duidelijke, robuuste lijnvormige structuur die voor vleermuizen belangrijke landschapselementen verbindt. In de beoogde toekomstige situatie blijven de bomenrij en de gebouwen behouden. Indien tijdens de bouw en het toekomstig gebruik geen nachtelijke verlichting op de omringende gebouwen wordt gericht, is van een negatief effect op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen geen sprake en is nader onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen niet nodig. Nachtelijke verlichting dient zoveel mogelijk voorkomen te worden. Het aantal lampen dient zo min mogelijk te zijn. Bovendien dient de intensiteit en verstrooiing van het licht zo veel mogelijk beperkt te worden. Armaturen dienen zo laag mogelijk te worden gericht, en enkel de plek te verlichten die verlicht moet worden.

Vogels

Het projectgebied is (onderdeel van) een leefgebied voor diverse zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bomen en bosschages in het projectgebied gebruiken als broedlocatie. Verstoring van broedvogels kan voorkomen worden door de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Indien dat niet mogelijk is, kan verstoring voorkomen worden door de bosschages niet te beschadigen tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen is globaal aan te geven tussen 15 maart en 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming. Indien nesten in gebruik zijn, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld totdat deze nesten vrijwillig en definitief verlaten zijn.

7.5 Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a. voorkomen, b. beperken en c. ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

Bronnen

Literatuur

- Klasberg, M., Soortenmanagementplan (smp) gebouwbewonende soorten Apeldoorn, Gemeente Apeldoorn, 2019.

Internet

- <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>
De Wet natuurbescherming met de onderdelen Natura 2000-gebieden, Houtopstanden en Soorten inclusief de beschermingsregimes Habitatrichtlijnsoorten, Vogelrichtlijnsoorten en Andere soorten.
Geraadpleegd op 12-01-2021
- <http://www.synbiosys.alterra.nl>
Onderzoeksinstituut Alterra draagt door deskundig en onafhankelijk onderzoek bij aan het realiseren van een kwalitatief hoogwaardige en duurzame groene leefomgeving.
Geraadpleegd op 12-01-2021
- <http://kadviewer.map5.nl>
Kadviewer is een online kaartendienst waarmee geografische locaties opgezocht kunnen worden.
Geraadpleegd op 12-01-2021
- <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/>
Provinciale verordening m.b.t. de Wet natuurbescherming en vrijgestelde soorten.
Geraadpleegd op 12-01-2021
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
In de NDFF zijn waarnemingen beschikbaar met exacte locatiegegevens.
Geraadpleegd op 12-01-2021
- <https://www.waarneming.nl>
Database van voorkomen van flora- en fauna in Nederland.
Geraadpleegd op 12-01-2021
- <https://www.telmee.nl>
Database van voorkomen van flora- en fauna in Nederland.
Geraadpleegd op 12-01-2021
- <https://www.vleermuis.net>
Vleermuis.net is een kenniswebsite met informatie over het Vleermuisprotocol.
Geraadpleegd op 12-01-2021
- <https://www.ravon.nl>
RAVON is een kenniscentrum voor reptielen, amfibieën en vissen.
Geraadpleegd op 12-01-2021
- <https://www.zoogdiervereniging.nl>
Zoogdiervereniging
Geraadpleegd op 12-01-2021
- <https://www.vogelbescherming.nl/>
Vogelbescherming
Geraadpleegd op 12-01-2021
- <https://www.sovon.nl/>
Sovon Vogelonderzoek Nederland
Geraadpleegd op 12-01-2021

Bijlage 1: Luchtfoto inclusief projectgrenzen

Bijlage 2: Plattegrond nieuwe situatie

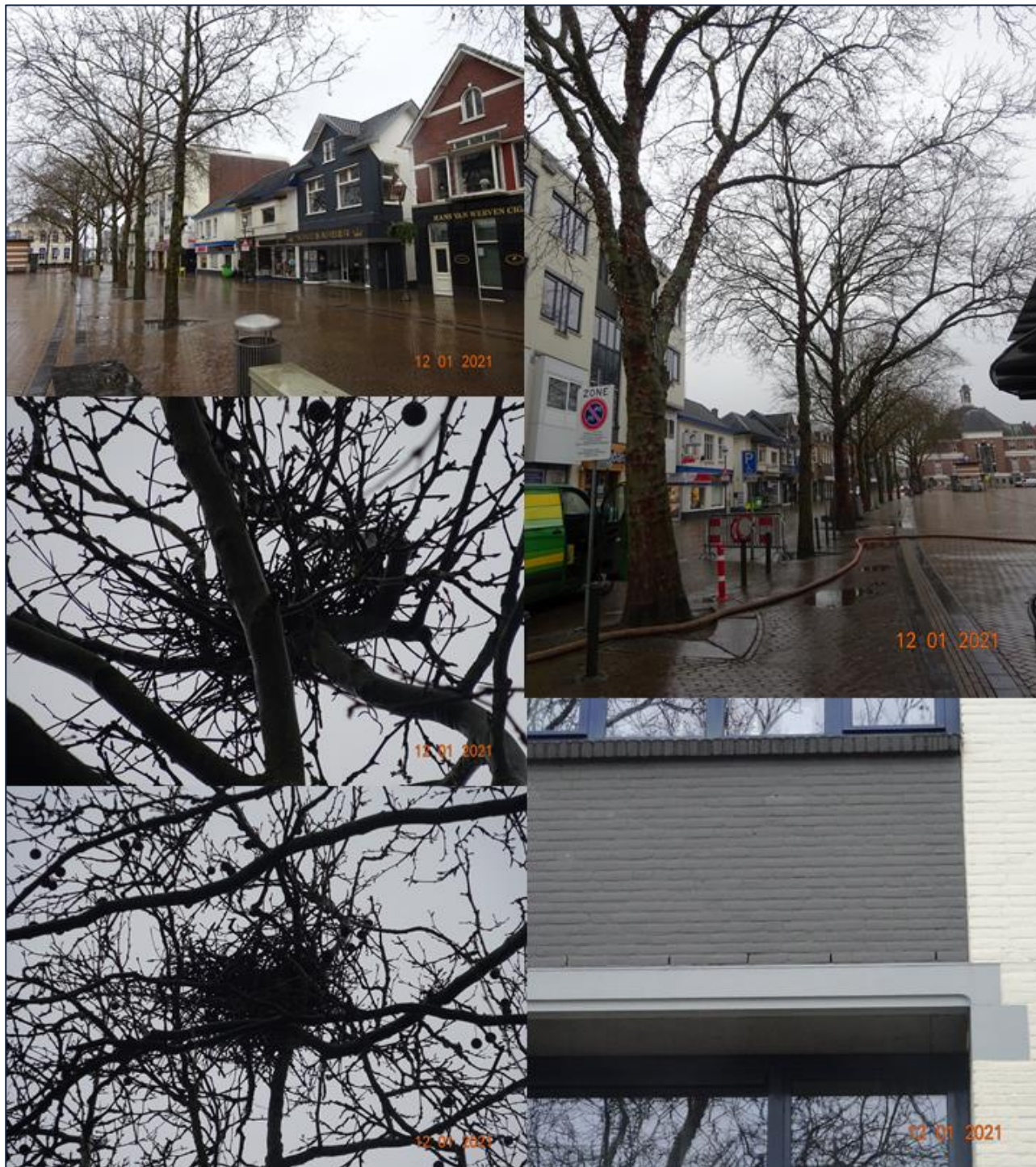

Bijlage 3: Impressie projectgebied

Bijlage 4: Toelichting verkennd onderzoek (quickscan) flora en fauna

In het verkennd onderzoek (quickscan) flora en fauna in het kader van de Wet natuurbescherming wordt onderzoek gedaan naar het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten in het projectgebied. Ook wordt de ligging van het projectgebied onderzocht t.o.v. beschermde gebieden behorende tot het Natura 2000 netwerk en Natuurnetwerk Nederland. De volgende werkzaamheden behoren tot het verkennd onderzoek.

Vorbereidend onderzoek

- Verzamelen van gebiedsinformatie
- Verzamelen van soorteninformatie en verspreidingsgebied
- Informatie verzamelen over voorgenomen werkzaamheden in het projectgebied

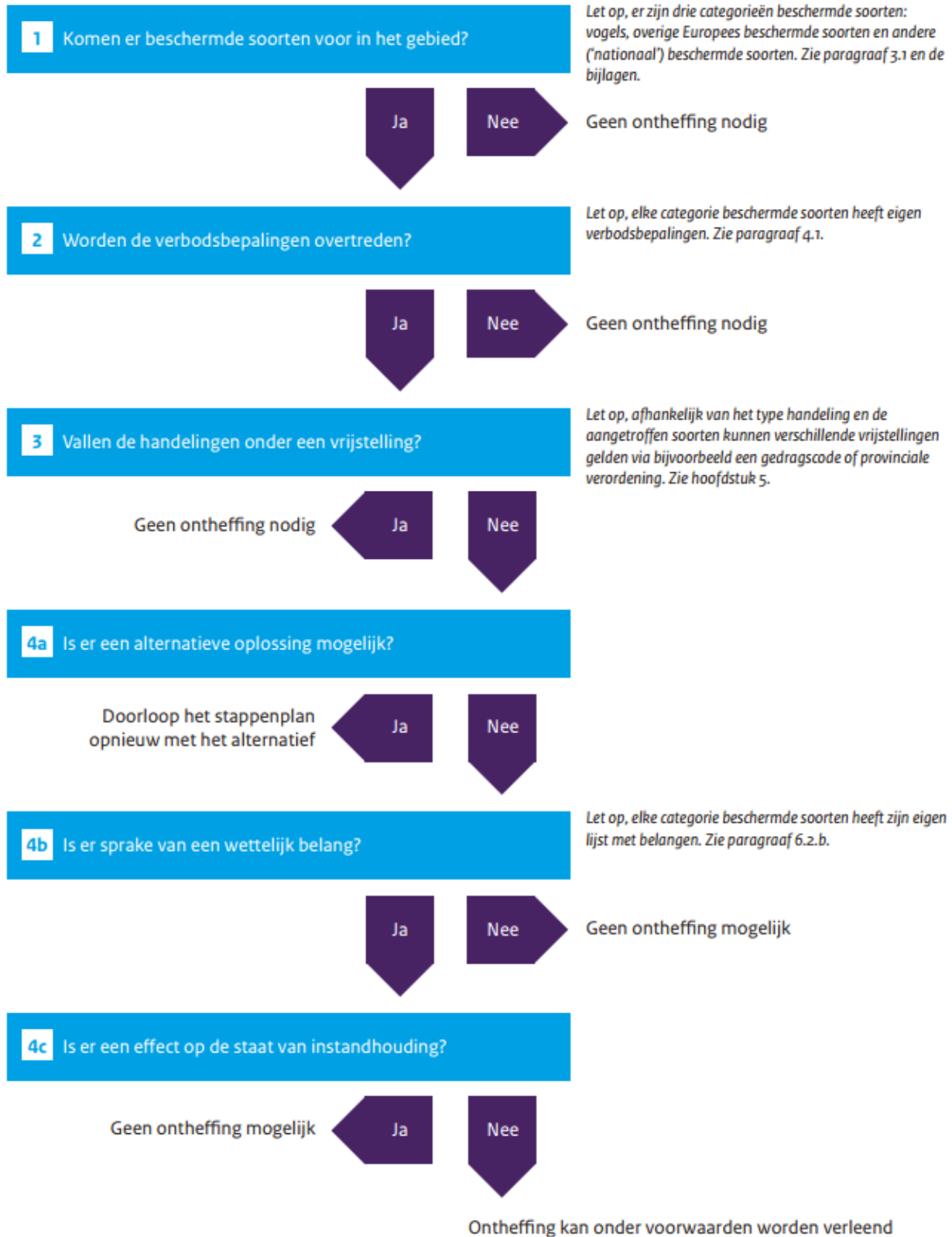
Verkennd veldonderzoek met inspectie van het terrein en/of gebouwen

- Tijdens het veldonderzoek wordt het projectgebied en de directe omgeving geïnventariseerd op de aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Ook wordt gekeken of het projectgebied geschikt is als habitat voor beschermde soorten. Het verkennd veldonderzoek geeft daarmee inzicht in de **kans op aanwezigheid** van beschermde soorten. Het is geen gedetailleerd en gespecialiseerd onderzoek.
- Het is mogelijk dat er objecten of plekken zijn die niet de inspecteren zijn door de controleur. Dit kan bijvoorbeeld een watergang (vissen en amfibieën) zijn of holtes, spouwen en kieren in bomen en gebouwen (vleermuizen). Onderzoek van dergelijke objecten en plekken vereist in elk geval aanvullend onderzoek door een deskundige.
- Indien tijdens het verkennd veldonderzoek de aanwezigheid van beschermde soorten wordt vastgesteld, en/of plekken zijn aangetroffen die kunnen fungeren als habitat voor beschermde soorten, is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Als een watervoerende watergang/ sloot wordt aangetroffen (in verbinding staand met andere watergangen), en de kans bestaat dat er beschermde soorten in voorkomen is altijd een nader onderzoek noodzakelijk.
- Aanvullend onderzoek wordt uitgevoerd door een deskundige op het gebied van de betreffende (mogelijk) aanwezige soort(en) en geeft uitsluitel over welke beschermde soorten aanwezig zijn, in welke aantallen, op welke locaties en welke functie die locaties hebben.
- Aanvullend onderzoek maakt geen onderdeel uit van een verkennd onderzoek (quickscan). Aanvullend onderzoek kan als meerwerk verrekend worden bovenop het verkennd onderzoek.

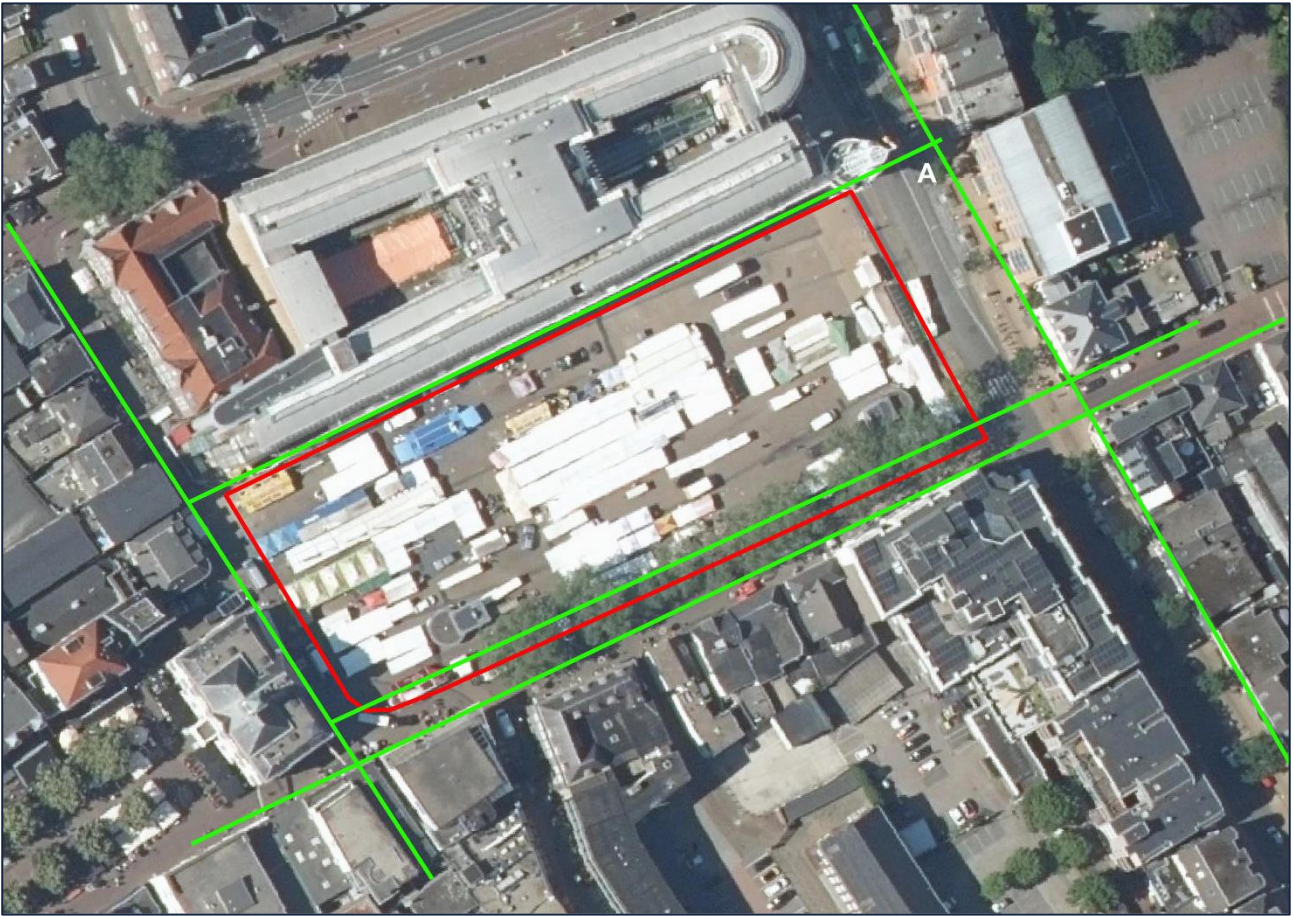
Advies en rapportage

- De resultaten van het verkennd onderzoek worden gepresenteerd in een rapportage.
- In de rapportage wordt aangegeven of aanvullend onderzoek noodzakelijk is en indien dit noodzakelijk is, voor welke soortgroep(en).
- In de rapportage wordt een advies gegeven met betrekking tot het vervolgtraject.
- In het geval aanvullend onderzoek noodzakelijk is, kunnen wij u adviseren over de planning en doorlooptijd van deze onderzoeken.

Bijlage 5: Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

Bijlage 6: Plattegrond met registratienummers

Luchtfoto met projectgrenzen (rood kader) met mogelijke vliegroutes vleermuizen (groene lijnen, A). De omringende gebouwen bevatten diverse mogelijke verblijfplaatsen voor gebouw-bewonende vleermuissoorten.

Bijlage 7: Registratieformulier

Registratieformulier verkennend Flora- en fauna onderzoek

Gemeente:	Apeldoorn
Straat/ locatie:	Marktplein
Nadere plaatsbepaling:	

Datum:	12-01-2021
Tijdstip + weer:	10:30, Lichte regen, bewolkt, 5 °C, wind NW, 3 Bft
Controleur:	R.H.A. Janssen

Deel II Leefgebied

Code	Leefgebied van soortgroep	Soort	Waarneming	Opmerking/ inspectie
A	Zoogdieren	Vleermuis	Bomenrij en gebouwen	Mogelijke vliegroute